

ACC. N:R M. 6604 : 1-12.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug. Holmberg
 Härad: Bråtene Lister Adress: Trångsta
 Socken: Kyrkhult Berättat av: Hanna Holmberg
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1876 i Kyrkhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

L. U. F. 30
(L. n. f. 29.)

Vaka, och visa Hocus Pocus
 för att få se den tillkommande.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M. 6604: 1.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug. Holmberg
Härad: Listers Adress: Långsta
Socken: Kyrkohult Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVSid. 1

Att, om möjligt få veta något om sin tillkommande. Är en önskan som väl de flesta haft! Trängselhet sådana som av missbildning eller annan orsak fått bli på överblivna kartan eller som folket säger: "Få gå vid Lassa gåre"! Att härvid en del dumma hocus fokuss ovanstås säger sig sjelf, av vilka några bibehållits in i vår tid. Härnäst ett par exempel.

Om experimentet skulle lyckas fick de företagas blott vid vissa högtider, och alltså om natten. Kl. mellan 12 och 1. Under den så kallade spöktimmens skulle nyss låta se sig. Högtiderna voro: natten till Midrommarsdagen Julaftonsnatt & Nyårsnatt. Flickornas experiment voro ganska enkla. Tre midrommar skulle man flocka vid slags vilva örter så sent på kvällen att midrommarsdagen fallit på dem, binda dessa i en tvärlinje lägga dem under hufvet och somna på dem så fick man i

ACC. N:R. M.6604:2.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug. Holmberg
 Härad: Listers Adress: Frängsta
 Socken: Kyrkhult Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

s. 2

drömmen se sin blivande make!
 För 25 år sen hade jag några år tvänne fabriksflickor inne-
 boende hos mig Den äldsta Gerda, var från Blekningsmåla i
 Trings s.v. Östra Bleking Den yngsta, Klara från Karlskrona
 En julaften bad som Mor att få var sitt ägg samt tvänne glas
 I skymningen gick de in i sitt rum den de skulle vara
 helt ostörda De fick under hela förmiddagen sitta till förbi att
 kl: slaget ett varken tala till oss Ej heller säga något till
 varandra Ej heller fick de somna Äggen slogs de sönder och
 skiltes mycket nogg gulau och vitau Vitau slogs i glaset samt
 ett par matskedar vatten som skakades om väl ett slag
 varpå de ställdes på bordet den de sen fingo stå ostörda
 tills kl: 1 då de skulle granska och försöka tyga de figuren
 som bildats i vitau Karvera flickan hade sitt egna glas

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6604: 3.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug Holmberg
Härad: Listers Adress: Trångata
Socken: Kyrkhult Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sid 3

och framför glaset stoo varveras stearinljus, som tändes i skym-
ningen och skulle brinna hela tiden utan att snyles.

När kol. stog ett granskades glaset figuren Gerda påstod att hon
såg en ryöman i sitt glas. Klara deremot såg ingenting.

Nästa Midsommar reste Klara till Karlskrona att hälsa på sina
där boende föräldrar och Gerda gjorde henne sällskap. Därvid blev
hon bekant med en av flottens värre pojkar och året derpå
gifte de sig och blev bosatta i Nybro köping. Kalmar län.

På mina frågor förnekade hon bestämt att hon i förväg ej vetat
det ringaste om personen hon blev gift med och tillade: Det var
något jag minst tänkt på att gifta mig med "nån å kronans käre"

För nyfikna giftaslystna män, unga eller gamla, gällde att
experimentet skulle företagas nattetid och vid samma högtider
som ofanför sagts om flickor. Man kunde vara ensam och

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6604: 4.

Landskap: Blekinge

Härad: Lister

Socken: Kyrkhult

Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Aug. Holmberg

Adress: Svängsta

Berättat av:

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sid 4

man kunde för att tiden bättre skulle gå vara två tillsammans
men ej flera. Arrangemangen skulle vara något annorlunda
än de förut omtalade. Från skymning till midnatt förbi fick ej
ett ord sägas. För varje deltagare skulle ett glas brinna hela tiden
och varje skulle ha tvänne dricksglas framför sitt glas, det ena
innehöll bara vatten det andra kunde ha mer eller mindre brännvin
samt för resten fyllas med vatten så att innehållet stod precis
lika högt i båda. Man fick ej somna eller prata. I skymningen
tog varje deltagare en hel stornill sådan den kom ur tunnan
utan att skrapas eller torkas samt började med stjerten och fort-
satte till om hufvudet och fortsatte alltsammans. Det säger sig
sjelf att efter en sådan måltid måste infinna sig en olidlig törst.
Men det hörde till ritualen att man fick på inga villkor dricka
något vatten förrän kl: slagit ett. Men att ta en sup eller flera

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6604: 5.

Landskap: *Blekinge*Härad: *Listers*Socken: *Ryckhult*Uppteckningsår: *1940*Upptecknat av: *Aug. Holmberg*Adress: *Frängsta*

Berättat av:

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVsid 5

var icke förbjudet. Och från skymningen vid Jultiden och till kl. 1
har torsten tid att verka, följden blev att många supar togs så att
kl. 1 så synen skulle uppenbara sig, var det många som kanske
inte såg någonting. Andra såg kanske drubbete. Om allt gick som
det skulle kom ett väsen vars utseende skulle vara likadant som
den de gifte sig med, tog hon vattenglas och låtsade oricka, så blev
hon en riktig häring. Tog hon blandningen blev hon en slamsa. Och
kom ingen alls så blev man inte gift under året, utan fick göra
om experimentet nästa jul eller Nyårsmatt.

Den övriga gården i Ryckhult, Ryckhults s.n. egdes i början av
1900 talet av en bonde, i dagligt tal kallad: "Fjäckä Pelle". Innehav
skrävlar och framfusig frätmakare. Förstod sig bra på att göra
affärer men skötte arbetet. Till utseende en fuling och på samma
gång låghatt. Kvinn hade han synnerlig ådra efter, men på

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M. 6604: 6.

Landskap:

Blekinge

Upptecknat av:

Aug. Holmberg

Härad:

Lister

Adress:

Långsta

Socken:

Kyrkhult

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sid 6

grund av utseende, sätt och uppförande var det förstås att få någon av hemortens flickor, men han än örspade må rompan. Men för att åtminstone få njuta av deras åsyn, ställde han till med dansnöje i sin egen ägande gård varje lördags och söndagskväll och ättasken härmed ötskildlig förtret för grannarna varför dessa ställde om att Pelle flera gånger togs i upptäckelse av Kyrkhults prest, Rönmbäck! Detta hade ingen värkan! Pelle som var en slarv under sina livdagar följde helare dessa än den vordade prästens kloka råd och välmunda förmöningar.

Ändtligen blev det jul, och Pelle som av någon välvillig spjuver fått besked om hur man skulle bära sig åt vid giftasvaka försam- made ej att skaffa sig alla tillhörande agnemanget och satte sig efter sillnjutningens att tåligt vänta på resultatet. Nu som alltså ingann sig en olidlig törst som han förstås försökte

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6604: 7

Landskap:

Blekinge

Upptecknat av:

Aug. Holmberg

Härad:

Listers

Adress:

Långsta

Socken:

Röskult

Berättat av:

Uppteckningsår:

1940

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sid 7

släcka med det ena glaset brännvin efter det andra. Vid midnatt
var han "bra på knicken"! Både härav och väl även på grund av sin
uppvigade fantasi tyckte Pelle sig se en kvinnofigur: ovanligt ljock
och med träska på fötterna som stegade fram till bordet och betraktade
båda glasen men rödde ej vid någotdera derpå försvann uppenbarelse!
I glädjen över besöket förmde Pelle båda glasen sjölv. Några var röd efter
berättelse. Pelle för en god vän i en av de andra Röskults gårdar sin
lovande framtidsutigt, grundad på nattens uppenbarelse. Denne god
vän var en äkta spjivare som lite därefter riktade ihop visan om
Fjäska-Pelle. Kivorligen intet snillefoster varken i präga om form
eller väl valda uttryck. Men man får inte begära mera än:
"Tre marker talg av en träbock"!

Vid denna tid, och sedan många år dessförinnan bodde i
Östra Kärnäs (Vid Kemsjö station i K-hemas Ländas järnväg)

ACC. N.R.

M. 6604: 8.

Landskap: Blekinge

Härad: Lister

Socken: Kyrkehult

Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Aug. Holmberg

Adress: Svängsta

Berättat av:

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sid 8

åttingsbonden "Adams Ola". Denne hade femme vuxna barn
sonen Julle var yngst och innehar gården för närvarande.

Dottern Johanna var äldst, och vistades vid nys om talade till
hemma hos föräldrarna. Hon var ända sen födslen onormal
ifråga om kroppsutvecklingen (ej ifråga om förståndet) Hennes
kroppsvolymer hade rikligen räckt till att forma två ordinarie
kvinnor och ändå blivit en god portion till den tredje!

Förut är omtalat. Pelles innerliga åtrå efter kvinns Och samma
känslighet för kvinnans i ännu högre grad hos Johanna fastän
de här naturligtvis voro riktade åt motsatt kön. Alla hennes
försök att uppträffa en fastman misslyckades totalt. Ingen
vettig man av kristna föräldrar förv kunde falla på den
galna tanken att gå i brudring med ett sånt Himmels öbåke.
Temporlig endast med gäddorna som förvisades på

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6604:9.

Landskap:

Blekinge

Upptecknat av:

Aug. Holmberg

Härad:

Lister

Adress:

Långsta

Socken:

Tyrkshult

Berättat av:

Uppteckningsår:

1940

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

s. 9

Cirkus. Bannum!

Mittför Fjäckas Pelles gård i Roshult, bara andra sidan byvägen, bodde på den tiden en torpare: Slip-Agust som på länge hållt var i släkt med Adams Ola. Agust hade två vuxna döttrar som till och ofta besökte Adams Olas Johanna och hade annoråt Johanna att nån gång besöka dem i Roshult, och fram på senovintren efter Pelles nups omtalade Julvaka gav Johanna sig i väg dituppe. Hon gick med träska, emedan benen som hade att uppbära hennes ofantliga tyngd hade bättre stöga i sådana än i ett par läderskoor. Johanna hade nästan hunnit fram då hon möter Pelle som kom från sin gård vid sidan om vägen strax intill. Pelle stannade, betraktade några ögonblick det stora obäket, varpå han på sitt burusa framfusiga sätt tvärt yttrade: "Du å ta me tusan där mänska ja ska gifta mig må"! Jag har sett dig förr

Skriv endast på denna sida

ACC. N:R. M 6604:10.Landskap: BlekingeUpptecknat av: Bug. HolmbergHärad: ListersAdress: TrångstaSocken: Kyrkhult

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sid 10

Jag känner igen dig både på kroppen och träskona!

Att Johanna efter åhörandet av detta egendomliga frieri, blev en smula perplex är naturligt. Men som vi redan hört hade hon icke blivit bortskämd med kärleksförklaringar av något slag. Och därför höll hon god min och höll tillgodo med vad som björs. Huru Gustaf formulerat frieriet än var. Frågor och svar aflöste varandra i oavbruten följd, och resultatet blev att några månader derefter blövs de gifta med varandra. Och fastän stympelig till kroppen blev hon en dugglig bondsmora. Polle däremot blev aldrig någon regel bonde. Köpte flera gårdar efter varandra där han skövlade skogen, men försummade jordbruket och klarade sig endast med att göra affärer. Kom långt om länge ut till Asarum där han råkar i vika med Låusman därför att han smygbrände och tillhanda höll torstade själar spritvaror. Johanna var då

Skriv endast på denna sida!

M. 6604 : 11.

o^o Och efter hennes d^od förföll han mer och mer, För
närvarande bor han i Torstorp Asarums s.u. En förfallen
vagrabond på såväl 73 a 74 års ålder.

Fjäska Pelle visan.

- 1/ I Kyrkhults socken och Roshulta gård
der bor en bonde som har flickor i vård
Han tänker på flickor och drömmar så omt
samt tömmer de glaset som flickan har glömt.
- 2/ En härlig julefton då luften var klar
han tänker på flickan och vännen så rar
Med flaskan i handen han linker åstad
Ack kunde jag gifta mig vore jag glad
- 3/ Men stackars då Pelle vid midnattens tid
då glaset de tömdes i hjärtat det sved
Se då kommer vännen han väntat uppa
fast vägen var längre, med träsko uppa

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sid 11

M. 6604: 12.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sid 12

4/ Och Pelle han dansar så hjärtat det slår
och ögonen rullar och jo--u den står
Och flickan han svänger tills kinden blir röt
och röven han rullar som ett Julkalöv *!

5/ Med randiga byxor och rutiger väst
går Pelle i stallet och sadlar sin häst
Han sätter för skrinan, tar bjällror uppå
Och åker till kyrkan han orkar ej gå (var full)

6/ Nu Pelle tror sig vara, långt mera än han är
Och spelet under armen, nu alltid med sig bär
En flicka vid sidan vad tänker han väl nu
Jag tror jag blir gifter och får mig en fru!

*! Julkalöv = Torra visna löv, som under höst och vinter =
stormarna flyger omkring kallas: Ukalöv. Är ej mera
små vid jultiden än de kan fladdra omkring, heter dessa
för osäkerheten vid den årstiden: Julkalöv = (yrlov)

Skriv endast på denna sida!

Dr. Leavitt
and family live
about 8 miles up Bay
from town on E. N. F. R.
Belleville etc.